

Asia: VN/23161/2023

Lausuntopyyntö Suomen Teollisuussijoitus -konsernin muodostamista koskevasta HE-luonnoksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Keskuskauppakamari kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitysluonnoksista koskien Suomen Teollisuussijoitus-konsernin perustamista.

Pääministeri Orpon hallituksen ohjelman mukaan valtion kotimaista pääomasijoitus- ja yritysrahoitustoimintaa tehostetaan keskittämällä Business Finland Venture Capital Oy, Oppiva Invest Oy ja Ilmastorahasto Oy osaksi Suomen Teollisuussijoitus Oy:tä. Uudelle toimijalle annetaan nykyistä vahvemmin talouden kasvuun ja uudistumiseen sekä investointien edistämiseen keskittyvä teollisuuspoliittinen tehtävä. Nyt lausuttavana olevilla hallituksen esitysluonnoksilla toimeenpantaisiin kyseinen kirjaus.

Keskuskauppakamari toteaa, että uuden sijoitusyhtiön perustamisella voidaan saavuttaa etuja verrattuna neljän erillisen yhtiön toimintaan. Hallituksen esitysluonnokset tarjoavat hyvät puitteet uuden konsernin toiminnalle. On luontevaa, että Teollisuussijoitus Oy keskittyy edelleen markkinaehtoiseen sijoitustoimintaan, jonka lisäksi konsernissa on tytäryhtiö, joka voi myöntää valtioneuvoston rahoitusta. Konsernin käytännön toiminnan kannalta omistajaohjaus ja yhtiön strategia ovat tärkeässä roolissa. Hallituksen esityksen perustelut viitoittavat kattavasti konsernin tulevaa toimintaa.

On huomattava, että yhtiöiden liittäminen nykyiseen Teollisuussijoitukseen ei tuo olennaisesti lisää vapaita pääomia, sillä niiden pääomat ovat valtaosin sidottu ja esimerkiksi Ilmastorahastolle osinkotuloa tuottaneet osakkeet on palautettu Valtioneuvoston kanslian omistajaohjaukseen. Näin ollen kehysriihessä linjattu 300 miljoonan euron pääomitus oli välttämätön, jotta uusi Teollisuussijoitus-konserni pystyy vastaamaan laajentuvista tehtävistään. Keskuskauppakamari korostaa, että konsernin pääomahuollosta on huolehdittava myös jatkossa.

Uuden konsernin teollisuuspoliittisessa erityistehtävässä korostuu kiristynyt kansainvälinen kilpailutilanne, jossa erityisesti puhtaan siirtymän sekä joidenkin muiden toimialojen investoinneista kilpaillaan Yhdysvaltojen ja Euroopan välillä sekä EU:n sisällä valtiontukien avulla. Toimintaympäristöön heijastuvat myös geopoliittiset jännitteet sekä rahoitusmarkkinoiden tilanne, jossa rahoituksen saatavuus on vaikeutunut ja kustannukset nousseet.

Teollisuussijoitus Oy paikkaa osaltaan Suomen kilpailijamaihin verrattuna keskeistä takamatkaa pääomien saatavuudessa. Keskuskauppakamari katsoo, että uuden sijoitusyhtiön on jatkettava nykyisen Teollisuussijoituksen merkittävää roolia markkinaehtoisena pääomarahastosijoittajana. Rahastosijoittamisen etuna on valtion kannalta sijoittaminen useampiin yrityksiin ja näin hajautettu riski, sekä yksityisen rahoituksen vivuttaminen rahoituskierrosten myötä.

Lähtöleikkisyydessä uusi sijoitusyhtiö on nähtävä osana Suomen keinovalikoimaa kiristyvään kansainväliseen kilpailuun vastaamiseksi. Markkinaehtoisesta rahoituksesta voidaan vastata rahoituskapeikkoihin ja jakaa riskiä. Lisäksi tytäryhtiön myöntämä valtiontukimuotoinen rahoitus, kuten markkinoita paremmin ehdoin myönnettävä laina voi olla julkisen talouden kannalta suoraa tukia parempi ratkaisu. Konsernin toiminnan pääpainopisteen on kuitenkin oltava markkinaehtoisesta rahoituksesta ja valtiontukimuotoinen rahoitus markkinoita vääristävä vaikutus on huomioitava.

Teollisuussijoitus-konserniin yhdistyvä Ilmastorahasto on pystynyt toimintavuosiensa aikana ottamaan tärkeän roolin suomalaisten ilmastoratkaisuja kehittävien kasvuyritysten teollisen skaalautumisen ja kansainvälistymisen tukena. Rahaston myöntämä rahoitus on ollut markkinaehtoista. On perusteltua, että uuden konsernin strategiassa ja omistajaohjauksessa huomioidaan jatkuvuus Ilmastorahaston työlle. Teollisuussijoitus-konsernilla voi olla merkittävä rooli Suomen ilmastokädenjäljen vahvistamisessa, joka on myös pääministeri Orpon hallituksen ohjelmassa asetettu tavoite.

Lopuksi Keskuskauppakamari esittää, että tytäryhtiön nimeä ”Teollisuustuki Oy” harkitaan uudelleen. Yhtiön nimeä on arvioitava myös siitä näkökulmasta, että se tukee osaltaan rahoitusta saavan yhtiön mahdollisuuksia hankkia markkinaehtoista rahoitusta. Vaikka nimi sinänsä kuvaa tytäryhtiön roolia myöntää rahoitusta valtiontueksi tulkittavain ehdoin, ei tuen korostaminen yhtiön nimessä ole tarkoituksenmukaista.

Teppo Säkinen

Johtava asiantuntija

Keskuskauppakamari

Säkkinen Teppo
Keskuskauppakamari